

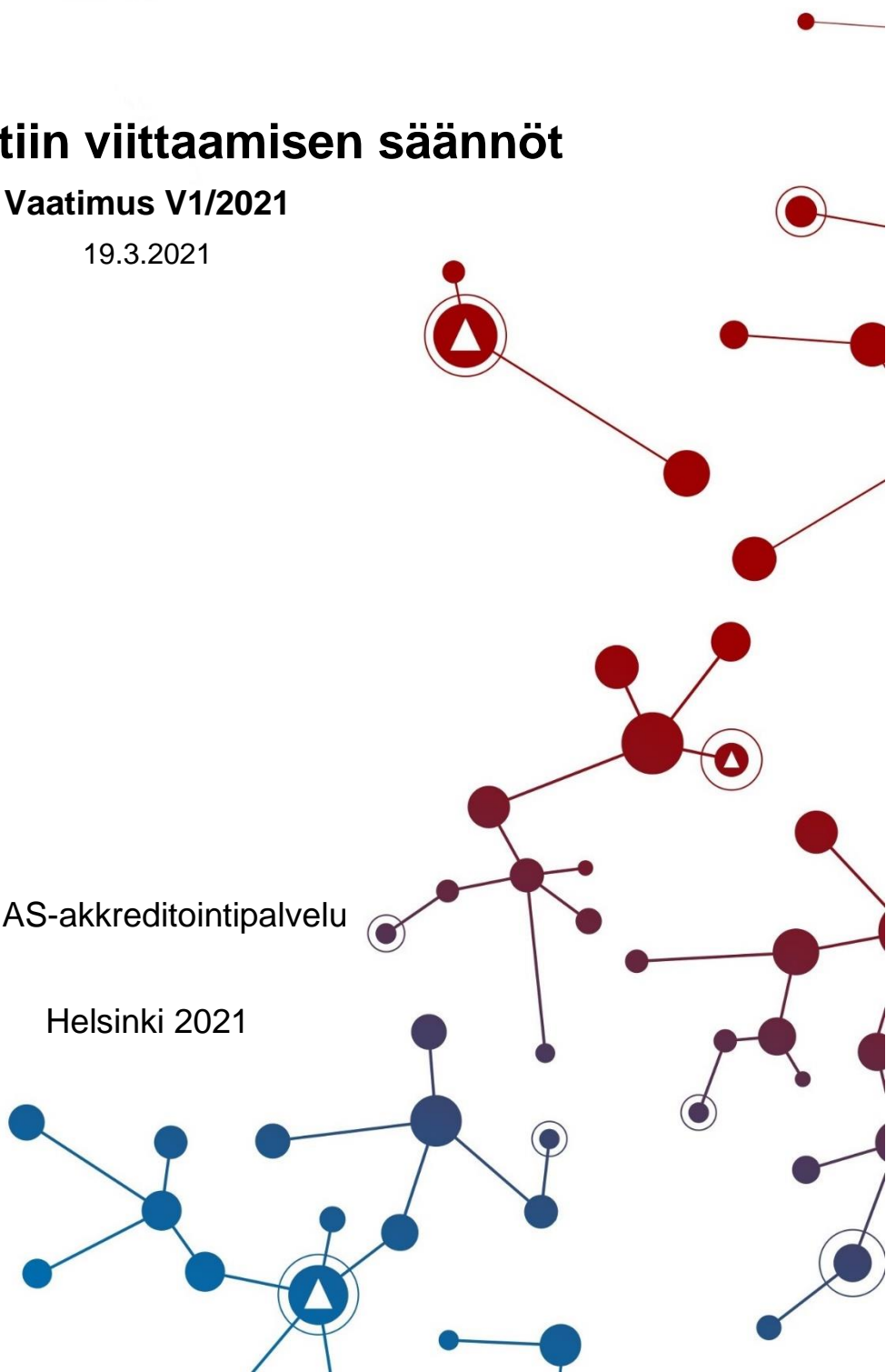
Akkreditointiin viittaamisen säännöt

Vaatimus V1/2021

19.3.2021

FINAS-akkreditointipalvelu

Helsinki 2021



Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Voimaantulo	4
3	Määritelmät	5
4	Viitteet	5
5	Akkreditointiin viittaaminen	6
5.1	FINAS-tunnus	6
5.2	FINAS-akkreditointitunnus ja sen käyttöehdot	6
5.3	FINAS-akkreditointitunnuksen muoto, muokkaaminen ja tulostaminen	7
5.4	Akkreditointiin viittaaminen kirjoitetussa muodossa	7
6	Missä ja miten akkreditointiin voi viitata	8
6.1	Yleistä	8
6.2	Raportit ja todistukset	8
6.2.1	Yleissäännöt	8
6.2.2	Järjestelmäsertifiointi ja akkreditoitujen tulokset	10
6.2.3	Sertifiointiasiakirjat	10
6.2.4	Ulkoistetut palvelut	10
6.2.5	Kenttätestaus ja -kalibrointi	11
6.2.6	Kalibrointitodistukset ja -tarrat	11
6.2.7	Tarkastuksen kohteeseen liitettävät tarrat	11
6.2.8	Vaatus johtamisjärjestelmiä, henkilöitä ja tuotteita sertifioiduille organisaatioille	12
6.3	Tiedotus- ja markkinointiaineisto	12
6.3.1	Yleissäännöt	12
6.3.2	Julkaisut ja verkkosivut	12
6.3.3	Lomakepohjat ja kirjelomakkeet	12
6.3.4	Muu käyttö	12
6.4	Akkreditoinnin päätyminen tai peruuttaminen	12
7	EAn, ILACin ja IAF:n monenkeskiset tunnustamissopimukset	13
7.1	Yleistä	13
7.2	EA MLA -sopimus	13

7.3	ILAC MRA -akkreditointitunnus testaus-, kalibrointi-, tarkastus- ja vertailumittaustoiminnalle	14
7.4	IAF MLA -akkreditointitunnus järjestelmäsertifiointille	14
8	Akkreditoitujen palveluiden käyttäjät	15
8.1	Akkreditoidun järjestelmäsertifiointiorganisaation asiakkaat	15
8.2	Akkreditoidun tuotesertifiointiorganisaation asiakkaat	15
8.3	Akkreditoidun henkilösertifiointiorganisaation asiakkaat	15
8.4	Akkreditoidun laboratorion, tarkastuslaitoksen, todentajien ja vertailumittausjärjestäjän asiakkaat	15
9	Väärinkäytökset	16
	Liite 1 Esimerkkejä akkreditointitunnuksista	17
	Liite 2 Esimerkkejä kalibrointitarroista	19
	Muutokset edelliseen versioon	20

1 Johdanto

Kansallinen akkreditointiorganisaatio FINAS-akkreditointipalvelu vastaa akkreditointitoiminnasta Suomessa ja myöntää akkreditoinnin sitä hakeneelle ja päteväksi todetulle toimijalle. Akkreditoidun toiminnan tunnistaa siitä, että toimija käyttää akkreditointitunnusta. Akkreditointiin on viitattava aina, kun raportoidaan akkreditoinnin piiriin kuuluvaa toimintaa. FINAS-akkreditointipalvelu on laatinut akkreditointiin viittaamisesta kansalliset säännöt, jotka perustuvat kansainvälisten yhteistyöorganisaatioiden EA (European co-operation for Accreditation), ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) ja IAF (International Accreditation Forum Inc.) vaatimuksiin sekä ympäristötodentajia koskevaan Euroopan neuvoston asetukseen.

2 Voimaantulo

FINAS-akkreditointipalvelu vahvistaa nämä säännöt vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen (testaus-, kalibrointi-, tarkastus-, sertifiointi-, vertailumittaus- ja todentamistoimintaa harjoittavien toimijoiden) pätevyyden toteamisesta annetun lain 920/2005 ja sen muutoksen 764/2014 perusteella.

Säännöt korvaavat asiasta aikaisemmin annetut säännöt (FINAS V1/2019) 19.3.2021 alkaen ja ovat voimassa toistaiseksi.

Johtaja

Risto Suominen

Pääarvioija

Hillevi Lehto

3 Määritelmät

FINAS-tunnus

FINAS-akkreditointipalvelun käytössä oleva yritystunnus. Se on rekisteröity tavaramerkki.

FINAS-akkreditointitunnus

FINASin akkreditoiman toimijan käytössä oleva tunnus, jolla toimija voi osoittaa akkreditoidun toimintansa.

Akkreditointiin viittaaminen

Akkreditointitunnuksen käyttö tai kirjoitetussa muodossa esitetty akkreditointiväittäjä

EA (European co-operation for Accreditation)

Eurooppalaisten akkreditointiorganisaatioiden yhteistyöjärjestö (akkreditointialueina laboratoriot, tarkastuslaitokset, sertifiointiorganisaatiot, todentajat, vertailumittausjärjestäjät ja referenssimateriaalien valmistajat)

ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation)

Kansainvälinen akkreditointiorganisaatioiden yhteistyöjärjestö (akkreditointialueina laboratoriot ja tarkastuslaitokset)

IAF (International Accreditation Forum)

Kansainvälinen akkreditointiorganisaatioiden yhteistyöorganisaatio (akkreditointialueina sertifiointiorganisaatiot (järjestelmä-, tuote- ja henkilösertifiointi))

4 Viitteet

EA-3/01 M:2019 EA Conditions for the use of Accreditation Symbols, Logos and other claims of accreditation and reference to EA MLA Signatory status

ILAC-P8:03/2019 ILAC Mutual Recognition Arrangement (Arrangement): Supplementary Requirements and Guidelines for the Use of Accreditation Symbols and for Claims of Accreditation Status by Accredited Conformity Assessment Bodies

ILAC-R7:05/2015 Rules for the use of the ILAC MRA Mark

IAF ML2:2016 General Principles on the Use of the IAF MLA Mark

SFS-EN ISO/IEC 17011:2017 Conformity assessment. Requirements for accreditation bodies accrediting conformity assessment bodies

5 Akkreditointiin viittaaminen

5.1 FINAS-tunnus

FINAS-tunnuksen käyttöoikeus on rajoitettu akkreditointiorganisaation, FINAS-akkreditointipalvelun, omaan käyttöön. Tunnusta käytetään joko mustavalkoisena (musta teksti ja harmaa ympyrä) tai kaksivärisenä (sininen teksti ja punainen ympyrä).



FINAS-tunnus on rekisteröity tavaramerkki.

5.2 FINAS-akkreditointitunnus ja sen käyttöehdot

Akkreditoitujen toimijoiden käytössä on FINAS-akkreditointitunnus, joka koostuu FINAS-tunnuksesta (rekisteröity tavaramerkki), akkreditoidun toimijan tunnusnumerosta sekä akkreditointivaatimuksista alla olevan esimerkin mukaisesti. Lisää esimerkkejä on liitteessä 1.



Akkreditoitun toimijan on noudatettava Vaatimusta V1, jossa on kuvattu akkreditointiin viittaamisen säännöt. Toimija on vastuussa asianmukaisesta ja oikeasta akkreditointiin viittaamisesta. Sen on varmistettava, että viittaus kohdistuu vain akkreditoinnin piirissä olevaan toimintaan eikä ole harhaanjohtavaa. Akkreditointiin viittaamista on käytettävä siten, ettei vahingoiteta FINASin eikä FINASin solmimien kansainvälisten tunnustamissopimusten mainetta (EA MLA, ILAC MRA ja IAF MLA -sopimukset).

Jäljempänä on esitetty tarkempia ohjeita akkreditointiin viittaamisesta erilaisissa käyttökohteissa kuten raporteissa, todistuksissa, kirjelomakkeissa ja julkaisumateriaalissa.

Toimija, jolla on useita akkreditoituja toiminta-alueita, voi käyttää akkreditointitunnuksiaan erikseen tai useampi tunnusosa yhdistettynä. Yhdistettyä FINAS-akkreditointitunnusta ei kuitenkaan saa käyttää tulosten raportoinnin yhteydessä esimerkiksi testausselesteissa. FINAS toimittaa yhdistetyn tunnuksen toimijan käyttöön pyydettyäessä. Esimerkkejä yhdistetyistä tunnuksista on liitteessä 1.

5.3 FINAS-akkreditointitunnuksen muoto, muokkaaminen ja tulostaminen

FINAS toimittaa toimijan käyttöön FINAS-akkreditointitunnuksen akkreditointipäätöksen yhteydessä ja myöhemmin pyydettyäessä. Akkreditointitunnus toimitetaan sähköisessä muodossa. Akkreditointitunnusta on käytettävä vain yksivärisenä, mutta sen värin voi valita vapaasti. Toimija ei voi käyttää kaksiväristä FINAS-tunnusta osana omaa akkreditointitunnustaan.

FINAS-akkreditointitunnuksen kokoa muutettaessa tunnuksen mittasuhteiden on säilyttävä ennallaan. Tunnuksen koon on säilyttävä sellaisena, että kaikki teksti on selkeästi luettavissa. Akkreditointitunnuksen koon ja sijoittelun asiakirjoissa on oltava oikeassa suhteessa toimijan omaan tunnukseen ja muihin tietoihin niin, ettei akkreditointitunnuksen käytöstä tule vaikutelmaa, että toimijan asiakirjat olisivat FINASin asiakirjoja.

5.4 Akkreditointiin viittaaminen kirjoitetussa muodossa

Akkreditointiin viittaamisessa suositellaan aina FINAS-akkreditointitunnuksen käyttöä. Tarvittaessa akkreditointiin voi viitata myös kirjoitetussa muodossa. Kirjoitetussa muodossa viittauksesta on käytävä ilmi toimijan nimi, toimiala ja akkreditoinnin tunnusosa sekä akkreditointiorganisaatio ja akkreditointiperusteena oleva standardi tai muu peruste. Jos akkreditointiperusteena oleva standardi on sekä kansainvälinen ISO-, eurooppalainen EN- että suomalainen SFS-standardi, näihin kaikkiin voidaan viitata, ks. esimerkit alla.

Kun kirjoitettua viittausta käytetään toiminnan tulosten yhteydessä, kirjoitetun viittauksen on oltava muotoa

”(toimijan nimi) on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio / kalibrointilaboratorio / tarkastuslaitos / sertifiointiorganisaatio / todentaja-organisaatio / vertailumittausjärjestäjä T/K/I/S/VB/FI-V/PT (akkreditointinumero), akkreditointivaatus (standardi/säädös/opas).”

Esimerkkejä:

Yritys Oy, Laboratorio on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio T999, akkreditointivaatus SFS-EN ISO/IEC 17025.

Toimija Oy on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima sertifiointielin S999, akkreditointivaatus SFS-EN ISO/IEC 17021-1:2015.

6 Missä ja miten akkreditointiin voi viitata

6.1 Yleistä

Akkreditointiin voi viitata, kun toimijan akkreditointipäätös on voimassa ja toimija täyttää akkreditointivaatimukset. Akkreditointiin ei voi viitata hakemusvaiheessa. Toimija on vastuussa akkreditointiin viittaamisesta, ja sen on noudatettava tässä asiakirjassa kuvattuja akkreditointiin viittaamisen sääntöjä. Viittaaminen akkreditointiin ei saa olla harhaanjohtavaa.

Akkreditointiin voi viitata vain sen toiminnan osalta, jota akkreditointi koskee. Jos toimijan toiminnasta vain osa on akkreditoitu, vain pätevyysalueessa mainitun toiminnan kohdalla voi viitata akkreditointiin.

Jos FINAS-akkreditointitunnusta käytetään tilanteessa, jossa kaikki toimipaikat ja koko toiminta ei ole akkreditoitua, on akkreditoinnin kattavuudesta tiedotettava selkeästi, esimerkiksi: ”Tiedot akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvästä toiminnasta ja toimipaikoista toimitetaan pyydettyäessä / ovat nähtävissä verkkosivuilta www.finas.fi”. Katso lisäksi 6.2.1.

6.2 Raportit ja todistukset

6.2.1 Yleissäännöt

FINAS-akkreditointitunnusta tai kirjoitetussa muodossa olevaa viittausta akkreditointiin käytetään yleisimmin silloin, kun raportoidaan akkreditoitun toiminnan tuloksia esimerkiksi testausselesteissa, kalibrointi-, tarkastus- tai sertifiointitodistuksissa tai vertailumittausjärjestäjän raporteissa.

Akkreditointiin viittaaminen akkreditoitussa toiminnassa on vapaaehtoista, mutta tulosten raportoinnin yhteydessä käytännössä pakollista. EAlla, ILACilla ja IAF:llä on hieman erilaiset vaatimukset akkreditointiin viittaamisen osalta tulosten raportoinnin yhteydessä.

EAn velvoittavassa oppaassa EA-3/01 todetaan, että vaatimustenmukaisuuden arviointiorganisaation = akkreditoitun toimijan (laboratorio, tarkastuslaitos, todentaja ja vertailumittausjärjestäjä) on viitattava akkreditointiin raportoidessaan akkreditoinnin piiriin kuuluvan toiminnan tuloksia. Poikkeuksen muodostaa asiakkaan pyyntö kirjallisesti sovittuna, ettei akkreditointiin tarvitse viitata. Tällöin tulosten raportoijan on tiedotettava asiakkaalleen, etteivät tulokset kuulu EA MLA -sopimuksen piiriin, koska akkreditointiin viittaamisesta ei ole osoitusta tulosten raportoinnin yhteydessä. FINAS noudattaa velvoittavaa opasta EA-3/01.

ILACin velvoittavassa oppaassa (ILAC P8) todetaan, että mikäli tulosten (laboratoriot ja tarkastuslaitokset) raportoinnin yhteydessä ei viitata akkreditointiin, ei akkreditointiin voi tukeutua. Viittaaminen ei kuitenkaan ole pakollista.

IAF:n yleiskokouksen päätöslauselmassa todetaan, että mikäli sertifiointi on tehty sertifiointiorganisaation akkreditoituun pätevyysalueeseen kuuluvalla toimialalla, on sertifikaatissa viitattava akkreditointiin. FINAS noudattaa tätä päätöslauselmaa.

Todistuksissa ja raporteissa oleva FINAS-akkreditointitunnus osoittaa toiminnan pätevyyttä ja antaa mahdollisuuden hyödyntää akkreditoinnin kansallista ja kansainvälistä merkitystä. Jos toimija ei viittaa akkreditointiin antamissaan todistuksissa tai raporteissa, se ei myöskään voi niiden yhteydessä vedota akkreditoinnin avulla osoitettuun pätevyyteen.

Kun tulosten yhteydessä viitataan akkreditointiin, selosteista ja todistuksista on selvittävä, mitkä tulokset kuuluvat akkreditoinnin piiriin ja mitkä eivät. Akkreditoituna tehtyjen tulosten ja akkreditoitun toiminnan on erotuttava selvästi, jos samaan todistukseen sisältyy myös tuloksia tai toimintaa, joka ei ole akkreditoitua. Akkreditoitu toiminta voidaan merkitä esimerkiksi kirjoittamalla tulosten yhteyteen ”akkreditoitu testausmenetelmä”.

Akkreditointiin ei voi viitata, jos yksikään raportoitu tulos tai toiminta ei kuulu akkreditoinnin piiriin.

Akkreditointiin viitattaessa ei saa syntyä mielikuvaa, että FINAS-akkreditointipalvelu on vastuussa testauksen, kalibroinnin, tarkastuksen tai sertifiointin tuloksesta tai vertailumittauskierrosten järjestämisestä tai tulosten perusteella muodostetuista mielipiteistä ja tulkinnosta. Ei saa myöskään muodostua käsitystä, että FINAS-akkreditointipalvelu on hyväksynyt testatun, kalibroidun,

tarkastetun tai sertifioidun kohteen tai vertailumittauksen toteuttamisen.

6.2.2 Järjestelmäsertifiointi ja akkreditoidut tulokset

Akkreditoitun toiminnan tulosten yhteydessä ei voi käyttää mahdolliseen toimijan sertifiointiin liittyvää sertifiointiorganisaation tunnusta. Esimerkiksi testausselesteissa ja tarkastustodistuksissa ei voi viitata toimijan järjestelmäsertifiointiin, sillä selesteet ja todistukset katsotaan toimijoiden tuotteiksi.

6.2.3 Sertifiointiasiakirjat

Akkreditointiin viittausta ei saa käyttää siten, että syntyy mielikuva, että FINAS-akkreditointipalvelu vastaa tuotteen vaatimustenmukaisuudesta, hyväksynnästä tai sertifiointista. Tämän vuoksi sertifiointiasiakirjoissa on käytävä ilmi sertifikaatin myöntäjä, akkreditointiperusteet ja akkreditoinnin myöntäjä.

6.2.4 Ulkoistetut palvelut

Akkreditoitu laboratorio voi teettää asiakkaalleen testaus- ja kalibrointipalveluja laboratorion ulkoistettuna palveluna (SFS-EN ISO/IEC 17025:2017, 6.6 ja SFS-EN ISO 15189:2013, 4.5). Standardien kohdissa 6.6.1–6.6.3 ja 4.5.1–4.5.2 kerrotaan tarkemmin ulkoistettuihin palveluihin liittyvistä vaatimuksista ja tulosten raportoinnista.

Laboratorio voi viitata ulkoistetun palvelun tarjoajan akkreditointiin testaus- ja kalibrointitulosten yhteydessä, kun palvelun tarjoaja on kyseisen toiminnan osalta joko FINASin tai FINASin kanssa samaan kansainväliseen testaus- tai kalibrointitoiminnan tunnustamissopimukseen (EA MLA tai ILAC MRA -sopimus) kuuluvan akkreditointiorganisaation akkreditoima. Ulkoisen palvelun tarjoajan on raportoitava testaus- ja kalibrointitulokset niin, että se käyttää akkreditoituna annettujen tulosten yhteydessä omaa akkreditointitunnustaan. Tämän lisäksi kalibroinnin tehneen laboratorion on aina annettava tilaajalaboratoriolle kalibrointitodistus osoittamaan kalibrointien jäljitettävyys.

Tulosten raportoinnissa on ulkoistettuna hankituista tuloksista käytävä ilmi vastaavat tiedot kuin laboratorion omista tuloksista. Tulokset on raportoitava niin, että niiden yhteydessä näkyy näytteisiin ja tuloksiin liittyvien tietojen lisäksi testauksen tai kalibroinnin suorittanut palvelun tarjoaja sekä riittävät tiedot käytettyjen menetelmien akkreditoinnista (palvelun tarjoajan akkreditointitunnus ja sen myöntänyt akkreditointiorganisaatio). Kliinisissä laboratorioissa tuloksia sähköisesti siirrettäessä tieto voidaan antaa asiakkaalle muulla tavoin.

Laboratorion omissa selesteissa ja todistuksissa ei voi raportoida sellaisia ulkopuolelta hankittuja tuloksia, jotka on hankittu edelleen kolmannesta laboratorion (palveluiden ketjuttaminen). Tällaiset kolmannesta laboratorion hankitut tulokset raportoidaan erillisellä raportilla, johon sisältyy mahdollinen

viittaus tutkimukset tehneen laboratorion akkreditointiin (palvelun tarjoajan akkreditointitunnus ja sen myöntänyt akkreditointiorganisaatio).

Jos käytetään ei-akkreditoituja palvelun tarjoajia, tuloksista on selvästi käytävä ilmi, etteivät tulokset kuulu akkreditoinnin piiriin.

Toimijan omaan akkreditointiin ei voi viitata tulosten raportoinnin yhteydessä, jos kaikki toiminta on teetetty ulkoistettuna palveluna.

6.2.5 Kenttätestaus ja -kalibrointi

FINAS-akkreditointitunnusta ja viittausta akkreditointiin voidaan kenttätestauksessa ja -kalibroinnissa käyttää vastaavalla tavalla kuin pysyvissä toimitiloissa suoritetuissa testauksessa ja kalibroinneissa.

6.2.6 Kalibrointitodistukset ja -tarrat

Kalibrointitodistuksissa on oltava viittaus akkreditointiin, jotta kalibroinnin jäljitettävyys voidaan osoittaa.

Laitteen kalibrointitiedot voidaan merkitä laitteeseen tai sen läheisyyteen kalibrointitarralla tai muulla tavoin. Kalibrointitarrassa voi käyttää FINAS-akkreditointitunnusta liitteen 2 mukaisesti. Akkreditointitunnuksella varustettuja kalibrointitarroja voi käyttää vain niissä laitteissa, jotka on kalibroitu akkreditoitulla kalibrointimenetelmällä.

Tarraan merkitään seuraavat tiedot

- FINAS-akkreditointitunnus
- kalibrointipäivämäärä
- kalibrointitodistuksen numero.

Laitteen tunnistetietojen ja kalibrointilaboratorion nimen liittäminen tarraan on vapaaehtoista. Kalibrointitarran kokoa voi muuttaa edellyttäen, että sen luettavuus säilyy. Kalibroinnin tilaaja vastaa kalibrointitarrojen käytöstä.

6.2.7 Tarkastuksen kohteeseen liitettävät tarrat

Tarkastuslaitos voi viitata akkreditointiin tarkastuksen tulosten yhteydessä tarkastusraportin ja -todistuksen lisäksi myös mahdollisissa tarkastuksen kohteeseen kiinnitettävissä tarroissa. Tarraan voidaan liittää FINAS-akkreditointitunnus tai kirjoitetussa muodossa oleva viittaaminen akkreditointiin.

6.2.8 Vaatimus johtamisjärjestelmiä, henkilöitä ja tuotteita sertifioiville organisaatioille

Johtamisjärjestelmiä, henkilöitä ja tuotteita sertifioivien organisaatioiden on aina myönnettävä sertifikaatit akkreditoituna ja viitattava niissä akkreditointiin silloin, kun sertifioitava alue kuuluu sertifiointiorganisaation akkreditoituun pätevyysalueeseen.

6.3 Tiedotus- ja markkinointiaineisto

6.3.1 Yleissäännöt

Akkreditoituun toimintaan liittyvässä tiedottamisessa voi käyttää FINAS-akkreditointitunnusta ja/tai kirjoitetussa muodossa olevaa akkreditointiin viittaamista vastaavasti kuin tässä asiakirjassa on esitetty akkreditointiin viittaamisesta tulosten yhteydessä.

6.3.2 Julkaisut ja verkkosivut

Akkreditoidut toimijat voivat käyttää FINAS-akkreditointitunnusta ja/tai kirjoitettua akkreditointiin viittaamista verkkosivuilla, toimintakertomuksissa, julkaisuissa, mainosmateriaalissa, tiedotteissa, tarjouksissa ja sopimuksissa. Materiaalin on esiteltävä akkreditoitua toimintaa, ja akkreditoidun toiminnan on tiedotusmateriaalissa oltava selvästi erotettavissa muusta toiminnasta.

6.3.3 Lomakepohjat ja kirjelomakkeet

FINAS-akkreditointitunnus tai kirjoitettu akkreditointiin viittaaminen voi olla osa akkreditoidun toimijan lomake- tai kirjepohjaa. Käytettäessä tällaisia lomakepohjia on aina varmistettava, että tekstistä käy selvästi ilmi, mikä osa toimintaa kuuluu akkreditoituun pätevyysalueeseen.

6.3.4 Muu käyttö

Akkreditoidun toimijan on oltava yhteydessä FINAS-akkreditointipalveluun, jos FINAS-akkreditointitunnusta tai kirjoitettua akkreditointiin viittaamista on tarpeen käyttää muutoin kuin tässä dokumentissa kuvatuilla tavoilla.

6.4 Akkreditoinnin päättymisen tai peruuttaminen

Toimija voi halutessaan luopua akkreditoinnista, jolloin sen oikeus käyttää FINAS-akkreditointitunnusta lakkaa. Akkreditointi peruutetaan FINAS-akkreditointipalvelun päätöksellä. Peruuttamisen jälkeen toimija ei saa käyttää akkreditointitunnusta eikä muuten viitata akkreditointiin.

Akkreditointi voidaan peruuttaa tilapäisesti määräajaksi. Peruutuksen kohteena voi olla koko toiminta tai osa toimintaa. Tällöin toimija ei voi viitata akkreditointiin peruutuksen kohteena olevan toiminnan osalta. Toimijan on tiedotettava viivytyksettä tilanteesta niille asiakkaille, jotka käyttävät peruutuksen kohteena olevaa toimintaa. Tarvittaessa FINAS-akkreditointipalvelun kanssa sovitaan muista rajoituksista.

7 EAn, ILACin ja IAF:n monenkeskiset tunnustamissopimukset

7.1 Yleistä

FINAS-akkreditointipalvelu on mukana kansainvälisissä akkreditoinnin monenkeskisissä tunnustamissopimuksissa. Sopimuksia ovat solmineet European co-operation for Accreditation (EA), International Laboratory Accreditation Co-operation (ILAC) ja International Accreditation Forum Inc. (IAF).

FINASin akkreditoimat toimijat voivat kertoa toimintansa kuulumisesta näiden kansainvälisten sopimusten piiriin käyttämällä IAF MLA ja ILAC MRA -sopimuksiin liittyviä akkreditointitunnuksia. Tunnusten käyttöoikeuden saa hakemuksesta FINAS-akkreditointipalvelusta.

EA:ssa on meneillään EA MLA -tunnuksen valmistelu.

7.2 EA MLA -sopimus

FINASin myöntämässä laboratorioden, tarkastuslaitosten, vertailumittausjärjestäjien, sertifiointi- ja todentajaorganisaatioiden akkreditointitodistuksissa on viittaus siihen, että FINAS kuuluu European co-operation for Accreditation (EA) monenkeskiseen tunnustamissopimukseen (EA MLA).

Akkreditoitu testaus- ja kalibroitilaboratorio, tarkastuslaitos, vertailumittausjärjestäjä, sertifiointi- ja todentajaorganisaatio voi viitata EA MLA -sopimukseen kirjoitetussa muodossa. EA MLA -sopimukseen viittaamisen käytöstä on sovittava FINAS-akkreditointipalvelun kanssa, jotta varmistetaan toimijan akkreditoidun toiminnan sisältyvän MLA-sopimukseen. Viittaamista koskevat samat säännöt kuin FINAS-akkreditointiin viittaamista. Akkreditoidun toimijan asiakkaat eivät kuitenkaan voi viitata EA MLA -sopimukseen.

EA MLA -sopimuksen piiriin kuuluvaan akkreditointiin viitattaessa kirjoitetun viittauksen on oltava muotoa.

”(toimijan nimi) on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima testauslaboratorio / kalibroitilaboratorio / tarkastuslaitos / vertailumittausjärjestäjä /

sertifiointiorganisaatio / todentaja T/K/I/PT/S/VB (akkreditointinumero, akkreditointivaatimus (standardi). Akkreditointi kuuluu European co-operation for Accreditation (EA) monenkeskiseen tunnustamissopimukseen EA MLA.”

[name of body] is a testing laboratory / calibration laboratory / inspection body / proficiency testing provider / certification body / verifier T/K/I/PT/S/VB [accreditation number] accredited by FINAS Finnish Accreditation Service, accreditation requirement [standard]. The accreditation is included in the Multilateral Agreement for accreditation (EA MLA) of the European co-operation for Accreditation (EA).

7.3 ILAC MRA -akkreditointitunnus testaus-, kalibrointi-, tarkastus- ja vertailumittaustoiminnalle

ILAC MRA -tunnusta voi käyttää käyttöoikeuden saanut akkreditoitu laboratorio, tarkastuslaitos tai vertailumittausjärjestäjä. Tunnusta käytetään yhdessä laboratorion, tarkastuslaitoksen tai vertailumittausjärjestäjän oman FINAS-akkreditointitunnuksen kanssa, jolloin muodostuu laboratorion, tarkastuslaitoksen tai vertailumittausjärjestäjän ILAC MRA -akkreditointitunnus. Tunnuksen malli on esitetty liitteessä 1. Katso tarkemmat ohjeet tunnuksen käytöstä ILAC-R7:05/2015.

Tunnusta voi käyttää testausselesteissa, kalibrointi- ja tarkastustodistuksissa ja vertailumittausraporteissa sekä lomakkeissa, kirjeissä, mainoksissa, verkkosivuilla ja muissa asiakirjoissa, kun toiminta kuuluu akkreditoinnin ja ILAC MRA -sopimuksen piiriin. ILAC MRA -akkreditointitunnuksen käyttöoikeutta ei voi siirtää toiselle, joten akkreditoitun toimijan asiakkaat eivät voi käyttää ILAC MRA -akkreditointitunnusta. ILAC MRA -akkreditointitunnuksen käyttäjän on tarvittaessa selvitettävä asiakkaalle, että ILAC ei ole vastuussa viittauksen kohteena olevista tuloksista.

7.4 IAF MLA -akkreditointitunnus järjestelmäsertifioinnille

IAF MLA -tunnusta voi käyttää lisenssin hankkinut akkreditoitu sertifiointiorganisaatio IAF:n erikseen määrittelemien järjestelmäsertifiointiohjelmien yhteydessä. Tunnusta käytetään yhdessä sertifiointiorganisaation oman FINAS-akkreditointitunnuksen kanssa, jolloin muodostuu sertifiointiorganisaation IAF MLA -akkreditointitunnus. Tunnuksen malli on esitetty liitteessä 1. Katso tarkemmat ohjeet tunnuksen käytöstä IAF ML2:2016.

Tunnusta voi käyttää sertifikaateissa sekä sertifiointiorganisaation lomakkeissa, kirjeissä, mainoksissa, verkkosivuilla ja muissa asiakirjoissa, kun toiminta kuuluu akkreditoinnin ja IAF MLA -sopimuksen piiriin. IAF MLA -akkreditointitunnuksen käyttöoikeutta ei voi siirtää toiselle, joten sertifiointiorganisaation asiakkaat eivät voi käyttää sitä. IAF MLA -akkreditointitunnusta ei voi

liittää tuotteeseen. IAF MLA -akkreditointitunnuksen käyttäjän on tarvittaessa selvitettävä asiakkaalle, että IAF ei ole vastuussa viittauksen kohteena olevista toiminnoista tai toimintojen vaatimustenmukaisuudesta.

8 Akkreditoitujen palveluiden käyttäjät

8.1 Akkreditoidun järjestelmäsertifiointiorganisaation asiakkaat

Järjestelmäsertifioinnin asiakas voi viitata akkreditointiin ainoastaan käyttäen akkreditoitua sertifiointia osoittavia asiakirjoja esim. sertifikaattia. FINAS-akkreditointitunnusta tai sanallista viittausta akkreditointiin ei saa käyttää tuotteissa.

8.2 Akkreditoidun tuotesertifiointiorganisaation asiakkaat

Tuotesertifioinnin asiakas voi viitata akkreditointiin ainoastaan akkreditoitua sertifiointia osoittavia asiakirjoja esim. sertifikaattia käyttäen. FINAS-akkreditointitunnusta tai sanallista viittausta akkreditointiin ei saa käyttää tuotteissa.

8.3 Akkreditoidun henkilösertifiointiorganisaation asiakkaat

Henkilösertifiointiorganisaation sertifioimat henkilöt eivät voi käyttää FINAS-akkreditointitunnusta. Sertifioitu henkilö osoittaa henkilösertifioinnin akkreditoidun sertifiointiorganisaation antamalla todistuksella.

8.4 Akkreditoidun laboratorion, tarkastuslaitoksen, todentajien ja vertailumittausjärjestäjän asiakkaat

Laboratorion, tarkastuslaitoksen, todentajien ja vertailumittausjärjestäjän asiakas voi viitata akkreditoidun toimijan akkreditointiin raportoidessaan tuloksia mahdollisesti eteenpäin. Akkreditoidun toimijan on hyväksyttävä akkreditoitujen tulosten esitystapa, jos asiakas siirtää tuloksia omiin raportteihin tai muihin dokumentteihin.

Akkreditoidun toimijan on tiedotettava asiakkailleen, mikäli heidän todetaan viittaavan virheellisesti akkreditoidun toimijan akkreditointiin. Lisäksi akkreditoidun toimijan on ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta varmistetaan oikea viittaus akkreditointiin.

9 Väärinkäytökset

Akkreditoitujen toimijoiden ja muiden osapuolien on viitattava akkreditointiin edellä kuvattujen vaatimusten mukaisesti. Jos kansallista, eurooppalaista tai kansainvälistä akkreditointitunnusta käytetään väärin tai akkreditointiin viitataan muuten virheellisesti, FINAS-akkreditointipalvelu ryhtyy yhteistyössä muiden osapuolten kanssa tarpeellisiin toimenpiteisiin väärinkäytösten estämiseksi. Akkreditointi voidaan myös peruuttaa väärinkäytösten vuoksi.

Liite 1 Esimerkkejä akkreditointitunnuksista



Toimijan FINAS-akkreditointitunnus koostuu yllä olevasta FINAS-tunnuksesta ja sen alapuolelle keskitetysti sijoitetusta toimijan tunnusosasta, jota seuraa akkreditoinnin perusteena olevan standardin tai muun vaatimuksen lyhenne suluissa. Toimijoiden tunnus voi olla

TXXX	testauslaboratoriot
KXXX	kalibrointilaboratoriot
IXXX	tarkastuslaitokset
SXXX	sertifiointiorganisaatiot
FI-V-000X	ympäristötodentajat
PTXX	vertailumittausjärjestäjät
VBXX	todentajat.

Toimijan tunnus ilmaisee akkreditoitun toimijan toiminta-alueen (T, K, I, S, FI-V, PT tai VB), jota seuraa numero-osa, joka on merkitty tässä X-kirjaimilla. Numero on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoitulle toimijalle antama järjestysnumero, jonka toimija saa FINAS-akkreditointipalvelun antamassa akkreditointipäätöksessä. Tarkastuslaitosten FINAS-akkreditointitunnuksessa ilmoitetaan lisäksi tarkastuslaitoksen tyyppi (A, B tai C). Kansainvälisissä IAF MLA ja ILAC MRA -akkreditointitunnuksissa FINAS-akkreditointitunnukseen on liitetty monenkeskistä tunnustamissopimusta kuvaava osa. Kansainvälistä tunnusta voi käyttää sopimuksen/lisenssin hankkinut toimija.






Liite 2 Esimerkkejä kalibrointitarroista


Tarraan merkitään seuraavat tiedot

- FINAS-akkreditointitunnus
- kalibrointipäivämäärä
- kalibrointitodistuksen numero.

Laitteen tunnistetietojen ja laboratorion nimen liittäminen on vapaaehtoista.

Uuden kalibrointiajankohdan merkitsee asiakas tai kalibroija asiakkaan näin sopiessa kalibrointilaboratorion kanssa. Uusi ajankohta voidaan merkitä kalibrointipäivämäärän jälkeen.

 Finnish Accreditation Service KXXX (EN ISO/IEC 17025)	Kalibroitu: PVM
	<input type="text"/>
	Todistus nro:
	<input type="text"/>

Kalibrointilaboratorion nimi		<input type="text"/>
 Finnish Accreditation Service KXXX (EN ISO/IEC 17025)	Kalibroitu: PVM	
	<input type="text"/>	
	Todistus nro:	
	<input type="text"/>	

Muutokset edelliseen versioon

19.3.2021

	Kappale		Muutos
1	Johdanto	1	Päivitetty linjaus akkreditointiin viittaamisesta raportoinnin yhteydessä
2	Voimaantulo	2	Päivitetty
3	Määritelmät	3	Lisätty kansainväliset yhteistyöjärjestöt
4	Viittaukset	4	Päivitetty viittaukset ja poistettu toimialakohtaiset vaatimusstandardit
5	Akkreditointiin viittaaminen		Siirretty kansainvälisiin monenkeskisiin sopimuksiin liittyvät asiat kappaleeseen 7
6	Missä ja miten akkreditointiin voi viitata	6.2.1	Lisätty EAn, ILACin, IAF:n ja FINASin linjaukset akkreditointiin viittaamisesta akkreditoitun toiminnan tulosten raportoinnin yhteydessä
		6.2.4	Päivitetty ja huomioitu kliininen testaus
7	EAn, ILACin ja IAF:n monenkeskiset tunnustamissopimukset	7	Otsikoitu kappale uudelleen
		7.1	Päivitetty
8	Akkreditoitujen palveluiden käyttäjät	8.4	Lisätty akkreditoitun toimijan velvollisuus huolehtia asiakkaidensa oikeasta akkreditointiin viittaamisesta
Liite 1	Esimerkkejä akkreditointitunnuksista	Liite 1	Päivitetty
	Muutokset edelliseen versioon		Päivitetty